

Kategoria agronomiczna – co to jest?

Znajomość kategorii agronomicznej jest niezbędna m.in. do ustalenia potrzeb wapnowania gleb (dobór odpowiedniej formy i dawki wapna), czy też do oceny zasobności gleb w przyswajalny potas oraz magnez. Często jednak kategoria agronomiczna mylona jest z klasą bonitacyjną.

dr inż. Mariusz Brzeziński

Kierownik Działu Laboratoryjnego Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Olsztynie

Tab.1. Podział gleb na kategorie agronomiczne (Mercik i in. 2002)

Kategoria agronomiczna gleb	Grupa granulometryczna	Procent frakcji < 0,02 mm
Bardzo lekkie	piasek luźny – pl, piasek luźny pylasty – plp, piasek słabo gliniasty – ps, piasek słabo gliniasty pylasty – psp	0-10
Lekkie	piasek gliniasty lekki – pgl, piasek gliniasty lekki pylasty – pglp, piasek gliniasty mocny – pgm, piasek gliniasty mocny pylasty – pgmp, pył piaszczysty – plp, pył zwykły – plz,	11-20
Średnie	glina piaszczysta gp, glina piaszczysta pylasta – gsp glina lekka – gl, glina lekka pylasta – glp, pył gliniasty – plg,	21-35
Ciężkie	glina średnia – gs , glina średnia pylasta – gsp, glina ciężka – gc, glina ciężka pylasta – gcp, pył ilasty – pli, il pylasty – ip	>35

Kategorie agronomiczne gleb to uproszczony podział gleb, ze względu na udział frakcji glebowej o średnicy cząstek poniżej 0,02 mm. Na potrzeby doradztwa nawozowego przyjęto uproszczony podział na cztery kategorie agronomiczne (tab. 1).

Kategorię agronomiczną gleby można określić laboratoryjnie, przy wykorzystaniu metody dyfrakcji laserowej stosowanej np. w okręgowych stacjach chemiczno-rolniczych. Niestety jest to badanie dosyć kosztowne (37,49 zł za próbkę). Innym sposobem na sprawdzenie kategorii agronomicznej jest jej ustalenie na podstawie informacji zawartych na mapach glebowo-rolniczych, przedstawiających kompleksy przydatności rolniczej oraz grupy i podgrupy granulometryczne.

Kategorię agronomiczną oznacza się również metodą organoleptyczną. W metodzie tej dokonuje się obserwacji polowej oraz oceny plastyczności gleby w stanie wilgotnym (tab. 2). Określenie plastyczności w stanie wilgotności polowej nale-

ży traktować jako wstępne oznaczenie. Decydujące jest określenie cech plastyczności w stanie wilgotnym. Porcję gleby należy nawilżyć wodą, odpowiednio dobierając jej ilość, aby z jednej strony nie rozmyć próbki, a z drugiej strony zapewnić jej pełne nasycenie. Określenie metodą organoleptyczną najlepiej przeprowadzać na polu, w kilku miejscach. Szczególnie dotyczy to pól o większej powierzchni i znacznej zmienności glebowej, a jak powszechnie wiadomo zjawisko to występuje w wielu rejonach województwa warmińsko-mazurskiego.

Jeżeli nie mamy pewności co do właściwej klasyfikacji gleby do odpowiedniej kategorii agronomicznej, konieczne trzeba to ustalić. Dzięki temu gospodarowanie będzie bardziej racjonalne i efektywne.

Źródła:

- Mercik i in. *Chemia rolna. Podstawy teoretyczne i praktyczne*. Wyd. SGGW. 2002

Tab. 2. Wytyczne dotyczące określania kategorii agronomicznej metodą organoleptyczną.

Kategoria agronomiczna	Zachowanie się gleby w stanie naturalnym	Zachowanie się gleby w stanie wilgotnym
Bardzo lekka (I)	Nieplastyczna, rozpadająca się przy lekkim nacisku, występuje prawie wyłącznie piasek, nieznaczne ilości części drobniejszych	Nie brudzi palców, nie lepi się
Lekka (II)	Dość luźna, słabo zwięzła, przeważają ziarenka piasku, widoczny dość duży udział części drobniejszych	Brudzi palce. Lepi się, lecz nie można wałkować sznureczka
Średnia (III)	Zbrylenie dość duże i twarde. Wśród przeważających cząstek pyłowych i ilastych widoczne są ziarenka piasku	Daje się formować, tworzy krótkie, grube wałki, przerywające się przy zginaniu.
Ciężka (IV)	Tworzy twarde agregaty, nie dające się zgnieść w palcach, przeważa cząstek ilastych	Bardzo lepka, daje się dobrze formować, wałkowana tworzy cienki długi sznur, który można łączyć w kółko.